

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . 1 kor. Egy hóra. . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Barázdák.

Tavaszi napon mi is lehetne kedvesebb, mint a nőkről, a magyar nőről írni; hiszen az igazi nő maga a tavasz, minden virágszirának életre fakasztója.

Fájdalom, kerülnek olyan nők is, akikkel való érintkezés dudvát fakaszt, elgyomositja a férfi lelkét; azonban emberiségünk szerencséjére az ilyen balvégzetű nők korlátoltabb számuak és magokon viselik a kigyójegyet! És a nők nagyobb része a férfi lelkekre mégis a nemesebb virágszirákat fakasztó felséges tavaszi teremőterőt képezi. . . . Ti legsivárabb lelkűek is, álmodjátok magatokat vissza gyermekkorotoknak édesanyjához, ama méznél édesebb szendergésekre anyatok puha ölen! . . . Vagy talán az első szerelmiszót, melyet szemlesütve susogott fületekbe jázmin virágként fehér, bájos ifju nője sziveteknek — felejtethetek-e! Nem-e ezek a vigasztalódási bolyái csalódástok tarlott bokrai között?

*

Boldog, királyoknál irigylé re méltóbb az a férfi, a ki azt az igazi nőt az élet tévelygútjain, mint viruló rózsabokrot, megtalálta, a mely nőkből a bájosan mosolygó, a hiven kitartó magyar anyák, az édesanyák virágoznak ki.

Apponyi Albert gróf, a magyar nemzeti közélet egyik legnemesebb vezéralakja — bár sok ideig meddő magányosan fecsérelte életerejét, sikerek nélkül cserélgette küzdelmének irányzászlóit — megtalálta ezt az igazi nőt, ki nemcsak ifju ivadékainak az édesanyjok, hanem neki, a küzdelmeiben nem egyszer tétova férfinak is jobblelke, buzdítója, kétségeinek eloszlatója, rejtegetett eszményeinek, nagy vágyainak a kivirágoztatója lön.

És bámulatos, magyar földünk átalakító erejére legjellemzőbb, hogy ez a nő, az Apponyi nagy magyar lelkének a feltárója és lángragyujtója német hercegi családnak a lánya. . . . De ez a nő, mióta a magyar főurnak hitvese lett, kiérdemelte a barna karcsu jázberényi magyarnők magyarpántlikás arany főkötőjét is. Családja ha-

gyományait, családja nyelvét és törekvéseit az idegen batáron túl hagyta. Mint közelebbi ösmerősei mondják, bár azelőtt nem tanulta a magyar nyelvet, most csakis magyar nyelven beszél. Teljesen magyar környezetet tart maga körül és hogy lelkében is mennyire a legeszményibb magyar növő alakult át, bizonyosság reá Apponyi politikai jellemének leghatározottabb kurucz magyar irányban való kialakulása; mert az osztrák udvari hercegnék lánya nemhogy finom cselszövényekkel félrehuzni igyekezett volna — valljuk meg — odaelőbb tétovázó férjét nemzetének Bécsben ellenszenves küzdésétől; hanem midőn férje a nép közé megyen táborot szervezni, a paloták ezen felséges hölgye vele megy, kedves magyar szóval köszönti, buzdítja a kitartásra a barnaképű jászokat, a magyar népet és büszkén helyezi fejére az aranyos főkötőt és férjét a maga szeretetével, igéző jelenségével is hozzákapcsolja a magyarnéphez, melynek virágos földje és tiszta, nagy néplelke magyarrá alakítja a köztők élő nemes idegeneket is.

Azért midőn most Apponyi Albert gróf nagyságáról és nyíltan, teljes szépségében kitért magyarságáról annyi szép dicsőítő szó hangzik, helyénvalónak tartottam megemlékezni feleségéről, az aranyfőkötős hercegi lányról is, a ki férjét nemhogy idegen szellemmel, idegen törekvésekkel befolyásolta és tartóztatta volna nemzetvezéri utjában, de mint a magyar föld és magyar népszerűtet fehérgalambja re pül mellette, előtte és vezérli őtet. . .

Magyarasszonyok, magyar lányok áldjátok ezt a nagy nőt és helyzetetekhez mért erővel kövessétek példáját is. Olyan magyarasszony ez, a ki még Apponyi Albert mellett sem marad az árnyékolt háttérben.

*

Vagy tekintsük a másik magyar vezéralaknak, báró Bánffy Dezsőnek árnyban, mint fényben változatos, de mindvégiglen érdekes politikai pályafutását. A gerillavezér minden kiváló tulajdonságát megtaláljuk benne. Céljainak elérésében rettenhetetlen és kiismerhetetlenül fortélyos és volt idő-

midőn kimerithetetlen erejét és erélyét nemzete ellen is kész volt a császári szép szóért és kegyért felhasználtatni; a midőn a magyarság átkozta ezt a jellegzetes embert, a ki császári urának a vállveregetéséért értelmetlen nyájként kezelte, ostromozta, nyirta a magyar népet. . . . Ma pedig ez a büszke, még az udvari vastagszönyegen sem fejthajtó, más világnézetben növekedett főúr nemzeti küzdéseinknek legszilajabb, legkeményebb zászlóvivője.

Azt vélitek, hogy annak az uj Bánffy Dezsőnek a kialakulására nem hatott a nő? . . . Bánffy Dezső báró a tanítói lakból kereste feleségét és bizony a magyarföld és nép szeretetével eltelt lelkű nép leányának része van abban, hogy az udvaronc Bánffyban is kivirágozott e föld, e nép iránt hatalmasan működő szeretet és tetterő.

*

De még harmadik nőről is említést teszek. Ez nemcsak lélekszerint, de vérszerint is rokonom nekem.

A bájos ifjunő költői tehetségével vonta magára a közfigyelmet. Jörgné-Draskóczy Ilma ez, kinek most megjelent verskötetéről a nagylelkű, nemeslelkű Krüzsely Erzsike (ki maga is mélyérzésű költeményeket irogat!) következőket írta nekem:

„Jörgnének éppen most olvastam verskötetét. Igaz örömmel olvastam e magas szárnyalású lélek, — földim és régi ismerősöm — gyönyörű gondolatait. Kiváló költői tehetség“.

A meddig a magyarság ilyen nőket mutathat fel, a férfiaknak nincsen okuk kétségbeesni fajok sorsán, a nők pedig büszkén vallhatják, hogy magyar nők. Mintahogy nekem is gyönyörűségemre szolgált megírni ezt a tavaszi virágos napokhoz illő alkalmi írást nőkről: a magyar nőknek.

ifjabb Móricz Pál.

Országgyűlés.

Budapest, május 12.

Justh Gyula elnök ma újra felolvastatta a feliratot, ezután ünnepélyes hangon szólott:

Glück Ede

legnagyobb czipő áruházában óriási választék legjobb minőségű férfi-
 női- és gyermek-czipőkben, kalap, fehérenemű és divat-czikkekben mesés
 olcsó árak mellett Piacz- és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szemben.

— Most következik az okirat lepecsételése.

Az elnöki emelvényen meggyújtottak egy gyertyát, susorított a pecsét viasz, ezután rányomta, a ház hatalmas presétjét Szakács Zoltán jegyő áhítatos buzgalommal aszisztált.

— A lepecsételés megtörténvén — az elnök — indítványozom, hogy a feliratot a képviselőház a miniszterelnök útján hódolattal juttassa ő felsége kezeibe. (Helyeslés.) Kimondom ezt határozatilag.

A megpecsételés felirat tehát elindult útjára, a magyar királyhoz.

A ház pedig áttért a szakmabizottságok választására. Monoton hangon pergette Zboray Miklós a képviselők neveit, miatt teretere mozgás bonyolította meg a hazat. Élénk feltűnést kellett, hogy Tisza István átmenet Kossuth Ferenczhez és Juth Gyulához, aki az elnöklést átadta Rakovszky Istvánnak. A miniszterelnök igen jó kedvű volt, ön már beszélgetett a győztesekkel, valami jó hírt mondhatott. De Kaas Ivor báró gyanakvólag munda:

— Timeo Danaos . . .

Hire futott különben, hogy a bizottságok megalakulása érdekes változásokat hoz létre. A pénzügyi bizottság elnöke Kossuth Ferencz lesz (azelőtt Falk Miksa), a honvédelmi bizottság elnöke Thaly Kálmán lesz (azelőtt Podmaniczky Frigyes), előadója pedig Bakonyi Samu (azelőtt Münnich Aurél), tehát két debreczeni képviselő; a földművelésügyi bizottság elnöke Károlyi Sándor gr., a közgazdasági bizottság elnöke Apponyi Albert gr. lesz, a közigazgatási bizottság elnöke Gulner Gyula, az igazságügyi bizottság elnöke Polónyi Géza (azelőtt Hodossy Imre.) A kérvényi bizottság elnöke Barabás Béla lesz, a közoktatásügyi bizottság elnöke Saughy Gyula lesz, a munkásügyi bizottság elnöke Esterházy Mihály gr. és a vízügyi bizottság elnöke Hentaller Lajos lesz.

Az ülést különben az elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg. Rákay László a gazdasági és Simonyi-Semadam Sándor a közigazgatási bizottság jelentését terjesztette elő, Victorisz Miklós letette a bíráló-bizottsági tagsági esküt és a feliratot

készítették elő a bécsi utra. Ezután került a sor a szakbizottságok megválasztására, mely előtt öt perces szünet volt. A titkos szavazás eredménye szerint a Ház bizottságai így alakultak meg:

Földművelésügyi bizottság: (27 tag) Balogh Mihály, gróf Batthyány, Tivadar, Chernel Gyula, Csányi Sándor, Farkas Ábrahám, Farkas József, Förster Ottó, Gyárfás Endre, Juth Ferencz, gróf Karolyi Sándor, Kiss Pál, Lachne Hugó, Lónyay Géza, Marjay Péter, Miksa Imre, Molnár Ákos, Nedeczey János, Osztróuczky Miklós, Papp Elek, Putnok Mór, Ragályi Béla, Rauchbauer Nándor, Rigó Ferencz, Szilassy Zoltán, Szuha István, Uray Imre, Világhy Gyula.

Függő államadóságokat ellenőrző bizottság: (6 tag) Rendes tagok: Blaskovich Sándor, Buzáth Ferencz, Kállay Lórád, Lukács Gyula. Póttagok: Milekics Ciril, Szakács Zoltán.

Igaz ügyi bizottság: (29 tag). Bakonyi Samu, Bernáth Béla, Bttó Dénes, Bizony Ákos, Darányi Ferencz, Dömötör Mihály, Endrey Gyula, Eötvös Károly, Ferenczy Géza, Günther Antal, Haviár Dániel, Holló Lajos, Horváth Gyula, Issekutz Győző, Jankovics Marcell, Kapotsffy Jenő, Keller István, Lányi Bertalan, Molec Dani, Nagy Sándor, Polónyi Géza, Sággy Gyula, Schmidt Károly, Simonyi-Semadam Sándor, Szivák Imre, Szmeccsányi Jenő, Tomasics Miklós, Vancsó Gyula, Visontai Soma.

Kérvényi bizottság: (21 tag). Artim Mihály, Barabás Béla, Bene István, gróf Bonyovszky Móricz Boda Vilmos, Botka Béla, Buckner Vilmos, gróf Hadik Béla, Horváth Gyula, Kállay Ubul, Lator Sándor, Morzsa Károly, Nedeljkovics Tivadar, Pap Zoltán, Rajk Aladár, Révai Mór, Szuha János, gróf Teleki Pál, Trubinyi János, Várady Imre, Varga Károly.

Közigazgatási bizottság: (31 tag), gróf Andassy Tivadar, gróf Apponyi Albert, Baross János, Barta Ödön, gróf Bathány Tivadar, gróf Bethlen István, Brázay Zoltán, Darányi Ignác, Dedovics György, Eitner Zsigmond, Giesswein Sándor, gróf Hadik János, báró Kaas Ivor, Kabós Ferencz, Kelemen Samu, Kossuth Ferencz, Krasznay

Ferencz, Lázár Pál, Mezőssy Béla, Nagy Emi, Nagy Ferencz, Neiszidler Karoly, Nyáry Béla, Pisztor Mór, Rosenberg Gyula, Sándor Pál, Szabó Kálmán, Szemere Huba, gróf Zichy Jenő, gróf Zichy Vladimir, gróf Zselenszki Robert.

Közigazgatási bizottság: (29 tag), Babó Mihály, Baross Jusztin, Benedek János, Boncza Miklós, Buzáth Ferencz, Gulner Gyula, Gyapai Pál, gróf Hadik Béla, Hammeberg László, Haydin Imre, Hallebrooth Géza, Hencz Károly, Horváth József, Kálmán Rudolf, Kende Péter, Kovács Ernő, Kun Árpád, Kuszka István, Meskó László, Molnár Albert, Návay Lajos, Nyegre László, Patyánszky Elek, Szakács Zoltán, Szász Zsombor, b. Szentkereszty György, Szontagh Andor, Thaly László, Zakariás János.

Közlekedésügyi bizottság: (26 tag), Dániel László, gróf Esterházy Mihály, Fernbach Károly, Holeczer János, Jeszenszky Ferencz, Kacsokovics Géza, gróf Karolyi Mihály, Kovács Gyula, Kovács Pál, Kovacsics István, Kubinyi Márton, Lurtz Károly, Melzer Vilmos, Molnár Jenő, Mukits Simon, Nassy Pál, Pogány Lajos, Polczner Jenő, Sümei Vilmos, Sturman György, Szentiványi Gyula, Török Bertalan, Trubinyi János, Várady Károly, Zenella Richárd, Zsambokréthy Emil.

Politikai híreink.

Budapest, május 12.

Adó nélkül.

Egyre másra jönnek a hírek a közigazgatási bizottságok üléseiből. Ezek az üléseken, a miket mostanában tartanak meg a legtöbb megyében és törvényhatósági városban, számolnak be a pénzügyigazgatók az áprilisi hónapban lefolyt adóról. Hát bizony megdöbbenhet Lukács László az államháztartási egyensúly avatott mestere. Az adózó polgárság soha még nem élt oly nagy mértékben az ex-lex kedvezményével, mint az idén és kezd leszokni az adófizetésről.

Pest vármegye közigazgatási bizottságának ülésén tegnap Barczy pénzügyigaz-

Iuvenalis a Caesar szobra előtt.

Ne hazudjátok, hogy szeretik még őt,
S ne kérjétek őt, hogy szeressen viszont,
Népe hitét bátran hirdesse a férfi,
— Csak szent lehet az, ha milljó szíve ézi
Akár gyűlöletet, boszút, bús bizonyt.

Kelettől nyugatig nem szereti senki,
Testvéreink véret látjuk még kezen,
Felejtés fátyálával jaj ne kötözzetek,
Testvéri szív véret elfeledni vótek,
Hát még ami ömlött egy nemzet szívében.

Atyai szívét jaj ne emlegessétek,
Atyánk éltet adott, ő mindig csak őt,
Folyton őt, míg kardját a sors le nem fogja,
S ölne ma is, ha kell, göggel maga mondja,
Karja súlyán ma is föllázad a föld.

Más a vére, nyelve, hite, vágyódása,
Köztünk a mult minden könnye, mosolya,
Az ő boldogsága a mi lelkünk bűja,
Ami minket megáld, őt átokként sújtja,
Szívünk lelkünk egygyé nem lehet soha!

Róma győzött népe! — kiszorolta tőled
Kenyered és borod, izmod, véredet, —
De szived adóját, akár mosolyogva,
Akár vassal kéri, ne kapja adóba,
De tagadd meg nyíltan becsülésedet!

Brutusz büszke sarja, te ki Caesar döntő
Marcozius idusát kaptad örökül,

Főnn lobogtasd szentelt gyűlöleted lángját,
Észelőd tűzén a szent boszu szabályját,
Hogy kessz légy, ha boszunk napja földerdül.

Bodor Aladár.

A költő és a sorsharag.

(Ellesett párbeszéd)

A költő. Kedves sorsharag bácsi, egy kérésom volna.

A sorsharag (bozontos bajuszát harapdálva, vadregényes mogorvasággal.) Na!

A költő. Tetszik még rám haragudni?

A sorsharag. Tetszik.

A költő. Miért tetszik?

A sorsharag. Mert az nekem úgy tetszik.

A költő. Hm. Hm! . . .

A sorsharag. És a maga potája nekem nem tetszik.

A költő (önérzetesen.) Kikérem magamnak, hogy valaki az én arculatomat értégesse, még ha mindjárt sorsharagnak hívják is. Szerencséje, hogy nem volt pénzem névjegyét és keztyűt csináltatni . . . Ja, persze, maga tudta mit csinált, mikor nekem nem adott pénzt.

A sorsharag. Ne gyanusiton.

A költő. Nekem mint szabad állam szabad polgárának szabad mindent csinálnom, még gyanusitanom is. Én ezennel kérem pöröm újra felvételét. Maga bizonyosan elsikkasztotta édesatyám vagyonát és azért

vagyok én szegény. Megálljon csak, maga vén kujon!

A sorsharag (rémülve). Mit akar cselekedni vélem?

A költő. Feladom a rendőrségnél s Végh Gyula főkapitány detektívjeivel azonnal le fogja magát tartóztatni és ütetni.

A sorsharag (könyebbülve). Attól nem félek. Akkor nincs semmi baj. Hanem, nézze, hogy a nyilvánosság előtt ne kompromittáljon, én segíték magán. Most már kezd a potája tetszeni. Az apjától nem volt mit elsikkasztanom, se annak az apjától, sem annak az úkapjától. Mennyire volna szüksége?

A költő (mohón). Ötvenezet forintra!

A sorsharag. Az sok; meg mit is csinálna véle?

A költő. Vennék egy hajót, rátennék egy rakás inni és enniavót, meg egy kis lányt és utaznék Eldorádó felé.

A sorsharag. Maga gyerek, nem tud a pénzzel banni. Nem is kap többet három hatosnál.

A költő (sértődve). Tegye el! Étkozott Harpagon! (Méltósággal) Különbén adja ide! . . . Ötvenezet forint helyett három hatos! . . . Oh! . . . Hazám! Hazám!

. . . (Szentelt fájdalommal zsebrevágja a pénzt és megy — veklit vacsorázza).

Guy.

gató arról tett jelentést, hogy míg tavaly április hónapban 550,000 korona egyenes állami adó folyt be a megyében az idei áprilisban csak 140,000 koronát fizettek, tehát vagy négyszázezer koronával kevesebbet. S ilyen arányban folytak be az adók Hajdu, Heves, Arad, Temes, Csanád, Csongrád s a többi megyékben is. A pénz, amelyre okvetlen szüksége van az államháztartásnak, kint fekszik adóhátralékokban. S nekünk évente vagy ötszáz millió forint kiadásunk van, az esztendő elmúlt 5 hónapjában ez összegnek a felét folyósítani kellett már — holott az állami adóknak eddig csak a negyedrésze folyt be. Hogy ez így tart még egy-két hónapig, ott fogunk tartani, hogy üresen fognak állani a kasszák az adók hivatalaiban, kimerül az államkincstár folyósítható pénze s az állam nem tud majd eleget tenni fizetési kötelezettségének. Megérhetik, hogy nem tudják majd fizetni az államhivatalnokokat, amire Szerbiában, Bulgáriában nem egyszer volt már példa. Nem tudják majd fizetni az állami munkák vállalkozóit, a szállítókat s az ország híele megrendül.

Gyors egymásutánban három ex-lexes esztendő követte egymást s úgy látszik, hogy a jelen év be fogja tetőzni az ország finansziális állapotának kuszáltságát. Ott tartunk, hogy néhány hónap mulva nem tudunk fizetni. A kereskedő ilyenkor becsukja a boltját és csődöt kér maga ellen, a kormány azonban nem oldhatja meg ilyen radikálisan a kérdést. Következik a kínos, csúf vegetálás, pénz nélkül való gazdálkodás, amely nemcsak méltatlan, de felette káros állapot is.

Elő se sorolható az a sok baj, a mi abból keletkezik, ha az ország kasszái kongani fognak az ürességtől. A felgyülemlett adóhátralékok százmilliói az országot súlyos gazdasági válsággal fenyegetik.

Belépés a néppártba.

Biztos forrásból vett értesülés szerint gróf Majláth Géza pártönkivüi orsz. képviselő pénteken belép a néppárt kötelékébe.

Az önálló vámterület.

Az országos gazdaszövetség elhatározta, hogy a jövő hó első felében Darányi Ignác elnöke alatt anketet hív egybe, melynek feladata lesz az önálló vámterület kérdésében állást foglalni. Magyar gazdaság körökben nagy várakozással tekintenek az összeülő anket elé.

Új párt alakul: paraszt-párt.

A képviselőháznak lesz ezentúl paraszt-pártja is. Tegnap penditte meg ezt az eszmét Achim András, amely eszme igen jó hatást keltett a csizmás képviselők sorában. Már ma rögtönzött értekezletet is tartottak.

Achim András,

Csányi Sándor,

Makai Zsiga,

Schiffert József,

ezek lennének a paraszt-párt tagjai. Az értekezletükön elhatározták, hogy több képviselőt fognak felszólítani, hogy lépjen be a paraszt-pártba.

Vármegyénk és vidéke.

Tolvaj oseléd. Szabó Márton vámos pércsi lakos régebben észrevette, hogy lopják. A csendőrség a tolvajt Veréb Sándor személyében kinyomozta, aki a lopásokat beösmerte. Letartóztatták.

Nagy sikasztás Karczagon. Karczagrói táviratozzák az „Új hírek” című fővárosi lapnak, hogy nagy sikasztás nyomára jöttek rá a város kezelésében levő téglagyárban és 160.000 korona hiányt fedeztek fel. A sikasztást öt év óta folytatták. A bűnvádi följelentést hir szerint már megtették Tóth Kálmán polgármester, Vad Sándor közbirtokossági elnök és Szilágyi János közbirtokossági pénztáros ellen. Az utóbbit hir szerint már le is tartóztatták. A vizsgálatot Hajdu Béla vizsgálóbíró vezeti. A sikasztás híre óriási meglepetést keltett a városban.

Bimbóhullás. A balmazújvárosi ref. hívek szeretett lelkipásztorának gyászáról értesít az alábbi gyászlap: Megtört szívvel bár, de az Ur akaratán megnyugodva tudatjuk, hogy szeretett kedves kicsiny gyermekünket, Laczikát f. hó 10 én d. u. 5 órakor öt napi súlyos szenvedés után 9 hónapos korában a halál angyala tőlünk elragadta. Balmazújváros, 1905. május 10. Szabó Antal és neje Budaházy Ilona szülők. Antika, testvére. Szabó Mihály és neje Székely Mária. Budaházy Elek nagyszülők. Áldás és béke lengjen emlékéen! Pénteken délelőtt 10 órakor temették.

Mi az újság?

Aki háromszor halt meg. Egy kis faluban, Szentlőrinczkátán történt, hogy egy öreg asszony hosszú betegeskedés után meghalt. A harangozó annak rendje módja szerint kiállította róla a halotti bizonyítványt s másnap a rokonság összegyűlt, hogy a koporsó leszögezésénél jelen legyen. Mily nagy volt azonban rémületük, mikor a halottnak hitt asszony felült a koporsóban és bámulva nézett szét maga körül. Ugyanez az asszony másodszer is meghalt s már a temetőbe is kisírték. Mikor a sirhoz értek s a halott vivők a Szent Mihály lovát a földre tették, a koporsó valahogy félrebillent, mire a halott egyszerre dörömbölni és kiabálni kezdett:

— Eresszetek ki, vegyetek ki a koporsóból!

A félénkebb természetűek rémulva futottak szét s csak messziről merték nézni, amint a föltámadt halottat kocsira tették és hazavitték. Az esetnek perze gyorsan hire futott s még a szomszéd községekből is eljártak a kíváncsi emberek, hogy a különös asszonyt lássák. Mikor most harmadszor meghalt, alig merték eltemetni. Keltegették, dörzsölték, vízzel locsolták, hátha föltámad, de hasztalanul. S így végre eltemették.

Fityók tamburás halála. Szabadai éjszakai életének egyik nagyon jól ismert alakja „Fityók” tamburás primás, igazi nevén Takács János hosszú szenvedés után meghalt. Csak 29 éves volt a vékony, kis

ermetű tamburás, de többet élt, mint más hatvan esztendő ember. Már mint 11—12 éves kölyök elszökösött hazulról és a külvárosi kis kocnikban, éjjeli mulatóhelyeken tamburázott. Mint ifjú logényke már egy tamburabanda primása volt, aki rendkívül sok pénzt keresett, mert gyönyörű tenorhangja volt és művészettel kezelte a tamburát. A pénzt azonban, amint megkereste, az éjszaka el is lumpolta. A sok mulatozás, éjszakázás korán tönkre tette Fityókot. Két esztendő óta már csak a primet „pengette”, de baszszust énekel a bandában. Három hét előtt ágynak esett és most nagy szenvedéseitől megváltotta a halál. A szabadkai tambura zenekarok fogják elkísérni utolsó útjára a bohém legényt, akinél szebben senki se tudta pangetni a tambura acél hurjait...

Egyházak és iskolák.

Az egyetem felé. A debreczeni egyetem ügye, ha lassan is, de halad előre. Az alapok is gyűlnek, szaporodnak, úgy hogy ma már alig van anyagi akadály a annak, hogy a bölcsészeti tanszékeket felállítsák még az idén. Az egyetem felé ez lesz az első döntő lépés. Az ügy már teljesen megérett a kivitelre és az egyetemi bizottság az előmunkákat serényen folytatja.

Tanárjelölések. Az ev. ref. kollegium akadémiai albizottsága jelentést tett a Bartha Béla távozásával megüresedett tanszékre hirdetett pályázatról; az igazgató tanács megejtette a jelöléseket a következő sorrendben: 1. Dr. Szabó Sándor. 2. Dr. Forgon Lajos. 3. K. Kiss József. 4. Kovács Gábor. 5. Marics Károly. — A tanítóképző intézeti albizottság jelentése alapján pedig jelölték a Kovács Lajos elhunytával megüresedett matematika fizikai tanszékre első helyen: Dr. Szentpétery Zsigmond okl. távárjelöltet; második helyen Nagy Vilmos, debreczeni helyettes tanárt; harmadik helyen: Majtényi Anasztázia főgimnáziumi rendes tanárt.

Városi közigazgatásunk.

Kérelem a közönséghez.

Debreczen városi erdőhivatalától.

Miután a nagy erdőnek a közönség által való felkeresése megkezdődött, különösen pedig az iskolába járó gyermekek csoportosan jönnek ki a Nagyerdőre a délutáni órákban, a kiket már egészségi szempontból sem lehet az erdőből kitiltani; az erdőhivatal felkéri a szülőket, hogy az erdőbe járó gyermekeket a következőkre figyelmeztessék:

A madarak, különösen pedig az éneklő madarak fészkeit ne szedjék ki, a madarak tojásait ne bántásák, mielőtt a madarak a károsrovarokat pusztítják el és ez által tetemes kártól mentik meg az erdőtulajdonost. A madaraknak Flóberifegyverrel, gumi puskával való üldözése tilos.

Az erdőben kint mászkáló gyermekek az égő cigarettákat elölik, esetleg tüzet gyújtanak, a cizzezés fogásvégéit a tölgyfa lyukaiba égő gyújtat dugnak, amelytől a fa belseje meggyul. Mindezek nagy károkat okoznak a városnak, mert a tűz nagyobb területen elterjedhet s a tűz a fakoronájába megy át és egész erdőrészeket meg is éghetnek.

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi újdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és esőernyők, blouzek, alsó szoknyák (jouponok), gyermek ruhák stb. míg a készlet tart mesés oleo áron kaphatók **Dr. Arvits testvérek** női- és gyermek felöltők ruházában Debreczen, a Hungaria mellett.

Az üzletáthelyiség kiadó.

A nagy erdei parkban és kint az erdőbe az ültetvényeket tördelni, a fák galyát lehagogni, a fiatal csemetéket felszedni, a virágos ágait a vadgyümölcs fáknak levagdálni nem szabad. A fenyőfák csucshajtásának letörésével az egész fa megsemmisül, mivel az tovább nem nő.

Május 1-én pünkösdkor és vasárnapokon a kijövő fogatokon levők vastag tölgy zöld galyakat és virágokat tördelnek le, a melyek a fákat el is csufítják, de megnővekedésükben gátolják.

A fentebb elmondott károsítások megtorlására van ugyan büntetés a törvény által kiszabva mindazon által az erdőhivatal nem a törvény szigora, hanem a nagyérdemű közönség jó akaratára és azon meggyőződésére, hogy a Nagyerdőre a városnak egészsége szempontjából multhatatlanul szükség van, ez által óhajtja a Nagyerdőt megvédelmezni.

Debreczen, 1905. május hó 8-án.

Tisztelettel:

Török Gábor,
erdőmester.

Bizottsági ülések. Ma, szombaton délelőtt fél 11 órakor az építési, délután 3 órakor a szervező bizottság tart ülést a városháza kistanácstermében.

Sáskairtás a Hortobágyon. Délibábos Hortobágyunkat sáska-veszély fenyegeti. A város ennél fogva a sáska irtását elrendelte s azt a jövő hét elején már teljes erővel megkezdik. Pénteken Király Gyula tanácsnok az országos rovarügyi állomás főnökével, Jablonovszkyval helyszíni szemlét tartott a Hortobágyon.

Kórházi bizottsági ülés. A városi kórházi bizottság e hó 15-én délután 3 órakor ülést tart. Egyedüli tárgya lesz a kórház kibővítési terveze.

UJDONSÁGOK.

A debreczeni mentőegyesület.

(Felhívás)

A közönség figyelmébe és jóindulatába ajánljuk az itt következő felhívást:

Városunk egészségügyi bizottsága mentőegyesület létesítését, mentő és betegszállító kocsik és ahhoz szükséges felszerelések beszerzését elodázhatalannak találván, f. hó 6-án tartott ülésében, minket bizott meg az előmunkálatok teljesítésével.

Köszönettel fogadjuk e megtisztelő bizalmat és lelkesedve kezdjük feladatunkat azzal, hogy felhívjuk városunk nemes adózatra mindig kész közönségét, anyagi és erkölcsi támogatására e nemes ügynek.

Nemcsak nekünk, de általában a nagyközönségnek is fájdalmasan nélkülözött óhaját, a mai társadalom humanitárius, rendszert és egészségügyi ellátásának; pedig nélkülözhetetlen szervét képezi a mentő egyesület, melyre mindenki rászorulhat; „mert mindenkinek érhet baleset.” Azért is kérünk mindenkit, úgy az egyeseket, mint a testületek, intézetek és szövetkezeteket, mezőgazdasági és ipari, közlekedési vagy másféle munkatelepeket, fogadják szívesen e beüdvöltöt ivet, melyre tisztelettel kérjük hozzájárulásukat: akár évi legalább 6 koronával mint pártoló, akár örökös alapítványként legalább 50 koronában mint alapító feljegyezni, akár pedig mint működő rendes tag, munkásságukat felajánlani.

Igaz ugyan, hogy a törvényhatóság hatóságos támogatását már magában e megbízatásunkban biztosítottak véljük, valamint az is tény, hogy egy nemes emberbarát jótékony alapítványában tetemes tőke áll máris rendelkezésére ez intézménynek; még sem tartanók sem ildomosnak, sem czélszerűnek a nagyközönséget e mozgalomból kizárni: mert mentől hatalmasabbak az eszközök, annál szebbet, jobbat alkothatunk és a szükségletek beszerzésén a felszerelésen fölül, a fenntartás és kielégítő szakzerű szolgálat rendszeres állandó kiadást fognak okozni.

Tervük vázlata mentő-, betegszállító és hullaszállító-kocsik beszerzése és azoknak mindenben legujabb felszereléssel való ellátása — és mentő orvosok vezetése alatt álló, kellő számú, jól kioktatott, állandó alkalmazásban levő mentőkkel való ellátása; de természetesen részletes tervvel majd csak az érdeklődőkből összehívott alakuló ülés elé jöhetünk.

Miért is kérjük ismételt az aláírott ivatek minél előbb czimünkre (tűzoltó lak-tanya) visszaküldeni, hogy mihamarább hozzáfoghassunk a tulajdonképeni szervezéshez.

Debreczen, 1905 május 12-én.

Kiváló tisztelettel,

Az előkészítő bizottság

Szikszay Gyula,

Dr. Burger Péter,

Publig Ernő,

Dr. Derekassy István.

A Csokonai-ünnep diszebedje.

— Közérdekű értesítés. —

„Értesülésünk szerint a Csokonai százados emlékünnap alkalmából május 21-én délután 2 órakor az Arany Bika disztermében nagyszabásu diszebed lesz, melyre az aláírási ivatek a rendezőség most bocsátotta ki. Ivek vannak Tóth Béla gyógyszerész urnál, a kör penztáránál, továbbá dr. Tüdös János, dr. Boldizsár Kálmán, Nemss Ákos és dr. Kardos Albert uraknál. A részvételi jegy aláíraskor azonnal átvehető.

E diszebed érdekességét nagyban emelni fogja, hogy azon hölgyek is részt fognak venni, s a rendezőség különösen is kéri az érdeklődő hölgyeket, hogy megjelenésükkel az ünnepi ebéd fényét emelni sziveskedjenek.

Az ebéd alkalmával a páholyok is a hölgy közönség rendelkezésére állanak, s erre előjegyzések dr. Kardos Albert titkáránál tehetőek meg.

Május 20-án este 1—2—9 órakor a vendégek tiszteletére az Angol Királyné vendéglő udvartartójában ismerkedő gyülekezés és vacsora lesz, melyen az összes fővárosi és vidéki vendégek megjelennek s kívánatos, hogy Debreczen intelligens közönsége is minél nagyobb számban vegyen azon részt.

Ez estély, hol Bohémia országos nevű kitünőségei lépnek közvetlen érintkezésbe Debreczennel, igen kedélyes és meleg hangulatu összejövetelnek ígérkezik.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Tüdös János,

főtítkár.

— **Személyi hírek.** Keller Gyula a földmívelési miniszterium házi ipari fejlesztési osztályának vezetője esztörtökön városunkban volt. Látogatást tett a kereskedelmi és iparkamaránál és a pallagon a gazdasági tanintézetben. Ugyancsak itt időzik Ujházy Éde nagy színművészünk is.

— **Csokonai-érmek.** Csokonai ünnepének egyik legszebb emléktárgyai lesznek és maradnak azok az érmek, melyeket a debreczeni hazafias aranyműves cég, a Löfkovits Arthur cégje hoz forgalomba. Ezek a művészi kiállítású érmek, melyeken Csokonaink finoman mintázott képét látjuk, ezüstben és bronzba öntve kaphatók. Az ezüst érem ára 5 forint, a bronzérem ára 1 forint 20 krajczár. Ezek az érmek szép és kedves emlékei maradnak a Csokonai százados ünnepnek.

— **Miniszteri biztos Debreczenben.** A földmívelési miniszterium háziipari osztályának min. biztosa, Keller Gyula látogatta meg tegnap városunkat. Hosszabb körutjából kitérve érkezett ide, megtekintette a kamara készülő háziipari tevékenységének legutóbb lezárt és tapasztalt eredményeit. A miniszter biztosa, kit Szávay Gyula kamarai titkár informált mindenről, rendkívül meg volt elégedve a tapasztaltakkal és a legnagyobb dicsérettel nyilatkozott a kamara buzgó és eredményes tevékenységéről. Ellátogatott ezenkívül Pallagra, hol a gazdasági tanintézetnél régi kartársaival töltött kellemes órákat.

— **Háziipari kiállítás a kamaránál.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál nagyban folynak az előkészületek a folyó hó 28-án megnyíló ház szalmafonó és rokon házi ipari kiállításra. A kiállítási bizottság pénteken délután 5 órakor tartott ülésén meghatározta a kiállítási tárgyak elrendezését és elhelyezését s a helyszínére vonulva kijelölte az egyes csoportok helyeit.

— **Nyomdászok juniálisa.** A debreczeni könyvnyomdászok június 4-én a Margit-fürdő disztermében juniálist rendeznek. Lesz ének, szavaltat, színi előadás és táncz kiviágos kivirradtig. A rendezőség a juniális műsorát most állítja össze.

— **Az ipartestület előjárósága** május 18-án ülést fog tartani. Targy: az ügyrend módosítása.

— **Hamis mérleggel árult.** Nemcsak a zuzaja hamis Somosi Sándorné borjuhusáruló asszonynak, hanem a mérlege is. Bikfalvy Miklós rendőrbiztos a piacvizsgálaton tetten érte és a hamis mérlegét elkobozta. Az ilyen piaci csalásokat, amelyek az amugy is nagy drágaságot még elviselhetlenebbé teszik, kérlelhetetlen szigorral kell üldözni.

— **Pinczér szakiskolai vizsgák.** A debreczeni pinczér szakiskola vizsgálatait június hó 5-én tartja. A fővárosi testvér szaktestületek a vizsgálaton képviseltetni fogják magukat Glück Frigyes és Gundel Ferencz által. Az iskola ünnepélyes bezárása június 8-án lesz, amikor a pinczértanoncok végbizonyítványt kapnak.

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmúlják a krandorfi és giesshübli külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmazhatók: közzvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégebajok esetén. Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérlelésénél Szolyván (Bereg.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve

földmívelés
órákor a
térén gyű
a földmiv
kedés czé

szerecs
barak-ka
Dávid
ugyanis
reggel k
a lovak
felborito
cséllenü
rom bor
a nemes
A szerez
vedés u
ahová b
indítják.

szervező
akarja s
ságot, a
rendőrség
doka az,
osztása r
Az iktatá
szétagolt
lést. de f
leges m
zeittel la
felesleges
jobban ja
szüntetni
állást és
lehetne.

leány, Se
Szatmári
a nagyre
bad ég a
rendőrség
tolonczo

szár-tan
eltünete
Bakcsi
mestere
nem hiá
a fedett
lést hall
mentek
röl hajj
Odamen
akart in
megraga
kaszárn
érje. Ez
csipte a
vasakat
tolvaj
megtett
aki elre
lezett to
megszök

zsef halá
törte és
boszlói
értékü h
pással D

Ha

— **Munkásgyűlés.** A debreczeni földművelő munkások vasárnap délután 3 órakor a Széchenyi utca végén levő vásártéren gyűlést tartanak, amelynek napirendje: a földművelő munkások helyzete, a szervezkedés célja és haszna lesz.

— **Halálos esés kocsirol.** Halálos szerencsétlenség történt csütörtökön a barak-kantinához vezető uton. Havas Dávid nyugotisasi szatócs felesége ugyanis a barak kantinosához a kora reggel kocsin indult kifelé. Utközben a lovak megbokrosodtak és a kocsit felborították. Az asszony oly szerencsétlenül esett ki a kocsiból, hogy három bordája betört és a bordacsontok a nemesebb szerveket is megsértették. A szerencsétlen asszony 24 órai szenvedés után meghalt a kórházban, ahová beszállították. A vizsgálatot megindítják.

— **Több állás beszüntetése.** A szervező bizottság, mint értesülünk, beakarja szüntetni a két kerületi kapitányságot, a személyzetét pedig beosztani a rendőrséghez. A figyelemreméltó terv indoka az, hogy a rendőrségi hivatalok szétosztása nagyon megszorította a munkát. Az iktatás, a levéltározás sok erőt leköt, a széttagoltság nehézkessé teszi az ügykezelést, de főleg az ellenőrzést, sok a felesleges munkát okoz. Ha központi szervezettel látnák el a rendőrséget, úgy sok felesleges állást be lehetne szüntetni és jobban javadalmazni a többieket. Be lehetne szüntetni 2 alkapitányi, 2 rendőrfogalmazói állást és a segéd-személyzetet is apasztani lehetne.

— **Az erdő lakói.** Három cselédleány, Sebestyén Julis, Hajdu Klára és Szatmári Julis még május elsején kimentek a nagyerdőre és azóta ott tanyáztak a szabad ég alatt. A szabad szerelem híveit a rendőrség letartóztatta és illetőségi helyükre tolonczoltatta.

— **Tolvaj altiszt.** A honvédszár-tanya kovácsműhelyéből régóta eltűnedeznek kisebb értékű vasak. Bakcsi és Krenics gyógykovács-örmesterek már régóta gyanakodtak és nem hiába. Csütörtök este 9 óratájban a fedett lovarda megett vascsörömpölést hallottak kívül az utcán. Odamentek és akkor látták, hogy belülről hajigálja kifelé valaki a vasakat. Odamentek hozzá, mire az illető elakart inálni, de az egyik örmester megragadta, míg társa beszaladt a kaszárnyába, hogy a tolvajt tetten érje. Ez sikerült is, amennyiben rajta csipte az egyik altisztársát, amint a vasakat a kerítésen áthajigálta. A tolvaj ellen a feljelentést azonnal megtették Polster Rezső századosnál, aki elrendelte letartóztatását. A leplezett tolvaj ezt nem várta be, hanem megszökött. Körözését elrendelték.

— **Tolvaj a tanyában.** Orosz József halápi tanyáját ismeretlen tettes feltörte és a vele vadházasságban élő Szoboszlói Julia ládájából 11 koroná 70 fillér értékű holmit ellopt. A csendőrség a lopassal Dobé Ferencz 17 éves szolgálégyént

gyanusítja, aki azonban tagad, bárha a lopott holmiból több tárgyat megtaláltak nála.

— **Kérelem.** E folyó hó 20. és 21. napjain városunkban tartandó százados *Csokonai emlékünnepre* már eddig is oly nagy számmal jelenttek be jövetelüket a vidékiek, hogy vendéglőkbe való elszállásolások lehetlenné vált. Ily helyzetben Debreczen sz. kir. városának vendégszeretetről országsszerte híres lakosaihoz fordulunk s kérjük, hogy az érkező vendégek részére szállást adni s ebbeli szándékukat Oláh Károly városi tanácsnok urnál, mint az elszállásolóbizottság elnökénél. (Városháza 26. sz. szoba) mielőbb bejelenteni sziveskednének. Az elszállásoló bizottság.

— **Fenyegető részeg.** Józsa Imre napszámot kidobták a város depójából, mert elfogyott a pénze. A részeg ember a járó-kelőket szólította meg és pénzt követelt mindenkitől, aki pedig nem adott, durván szidalmazta. B kísérték.

— **Gyujtogatás vádja.** Megirtuk, hogy *Weinberger Bernát* borkereskedő lakásán vasárnap este tűz ütött ki és 6000 korona készpénze, butorai és ékszerei benpusztultak. A rendőrség névtelen feljelentés alapján megindította a nyomozást *Weinberger* ellen, aki a névtelen levélíró szerint a tönk szélén állott és a tüzeset után következő napra is árverés volt kifizetve a butoraira és ha az árverést megtartják, csődöt kellett volna maga ellen kérnie. A nyomozás során, mint a *Debreczen* írja, kiderült, hogy értékes fehérműit *Kabára* szállította, sok ágyneműt pedig elrejtett, ami által a hitelezőit akarta kijátszani. Az elrejtett tárgyakat lefoglalták. A vizsgálatot folytatják, amelynek a befejezéséig mi csak fentartással közöljük ezt a hírt.

— **A magyar sörpar sikere külföldön.** Érdekes és örvendős hírt közölnek velünk Népolyból. Az ottani nemzetközi mintakiállításán, ahol világhírű serfőzdek vettek részt termékeikkel, magyar gyártmányu sör nyerte el az első díjat. A kőbányai polgári serfőző részvénytársaságé a dicsőség, hogy a magyar sörparnak juttatta a népolyi grande premiot (nagy díjat), melyet ismét fényes elismerést szerzett hazai sörparunknak.

x **Nyárikert-étterem** megnyitá a Dreher-sör-carnokban. Városunk legszebb sörkertben, hol arnyas fák alatt fogyaszthatja el a közönség az egész nap folyton frissen csapolt korona á la pilseni sör! Vasárnap Baksör csapolás. Zóna reggeli különlegességek. Egész nap ozsonna. Minden este zene és tely. Jégbehűtött borok. Rizling és Martinkai bor, utóbbi literje 30 kr.

x **Remek** kivitelű Selyem szövet és Batiszt Blousokban övökben alkalmi eladás Rózsa Lajos Divetáruházában.

x **Selyem elejű** férfi ingek 1.40 krtól, fehér redős elejű 1.20 krtól, erős vászon lábravalók 50 krtól, férfi harisnyák 15 krtól, selyem nyakkendők 25 krtól Fisch Testvéreknél.

x **Ne tessék osodálkozni**, hogy mindenki mellőzi a kész ruhák vételét, mert ma a legelegánsabb öltönyök a legjobb angol és hazai szövetekből 15—20 frt.-ért rendelkezhetők az Angol Szabónál Kossuth-u. 8. sz. a. A dus szövetraktár megtekintése ajánlatos a nagyérdemű közönség figyelmébe. A legizlésebb kivitelről gondoskodik Rosenberg József uriszabó. Próbarendelés által mindenki meggyőződhetik.

x **Uj faldiszek (etagerok) lénykép keretek, tükrök, szobadiszek s mindenféle alkalmi ajándék tárgyakból igen olcsó ujdonságok érkeztek MENTZE HENRIK ujdonságok áru házába.**

Irodalom és művészet.

P. Nagy Zoltán hangversenye.

— május 12.

Az Arany Bika disztermét zsufolásig megtöltő közönség előtt folyt le P. Nagy Zoltán főiskolai zenetanár növendékeinek hangversenye.

Nagy hálával tartozunk a jeles művésztanárnak azon áldozatkészségéért, hogy növendékeinek haladását oly keretben mutatta be, mely nemcsak tanúságos mintát nyújtott az alapos zenei nevelést illetően, hanem valódi élvezetet is jelentett egyrészt választékos műsorával, másrészt az előadók komoly képességeiben.

Igy Kolbenhayer Margit, aki Griegnek borongós Elegiáját adta elő, mindjárt a hangverseny kezdetén megnyerte a hallgatóság rokonszenvét.

Zajos elismerésben volt része Harsányi Jolánnak, a ki a Schubert Impromptuet oly szépen játszotta, hogy gyors előhaladása valóban meglepett.

Irinyi Ilke bájos kedvességgel küzdött meg Raff egyik hangulatos opusával, míg S. Szabó Emmát St. Saens spanyol románcáért kell megdicsérnünk.

Mendelssohn fantaziája alkalmas előadóra talált Szántó Mariskában, Baros Anna pedig csinosan játszotta meg Chopin gis moll Polonaisét.

A műsor második részében a zeneirodalom remekei halmozódtak fel.

Popper Irma Chovánnak a modern magyar rhapsodistának gyönyörű magyar hangulatképét játszotta el igen szépen.

Tatay Zoltán Hajdn Variációiban ért el hatást.

Viharos volt a taps Ábrahám Alice gyönyörű játéka után, melylyel Rubinstein pompás caprice-keringőjét interpretálta.

Hasonló elismerés jutalmazta Maier Pálma műsorszámát is, a ki Beethoven Aurora-sonátáját egészséges stílusérzékkel játszotta meg.

Madai Gyula, a Bokréta-társaság egyik jeles tagja, az Akadémia Bulovszky pályázatán dicséretet nyert „A magyar ló dicsérete” című mélyjárású költeményével. Nem első, méltó elismerése ez a fiatal költő nem mindennapi tehetségének. Mi őszintén örülünk sikerének.

A zenedai vegyes-énekkar tagjait tisztelettel értesítem, — mivel a hangverseny szombatról a következő csütörtökre lasztatott — a szombat délelőttre rpitott főpróba elmarad. Szerdán azonban a szokott időben megf táni. Husz Lajos.

Hallotta Ön??

Megvettük a Kiss Lajos csödtömegét és az üzlet az egész áruraktárt elszállítottuk. Az összes rőfös és meiyek a csödtömegben voltak, valamint napernyők, blousok volt. **Laszló-féle helyiségben**, illetünk közvetlen idő letári becsértékben (félár) kerülnek eladásra. **Wallerst**

Színház.

A titok. Ujházy Ede fölépése és Makó Lajos társulatának utolsó előadása tette különösen érdekessé az estét. Ujházy Ede művészete olyan a mi elvándorolt idegeinknek, mint a nyári permeteg rekkenő hőségben. Szokott alakjai közül egy jószívű apát játszott a természetesség hervadhatatlan vonásaival. Milyen rövid három felvonás, mikor ő vezeti a játékot! Hogy viszi magával a többieket, hogy adja kezükre a szót. Nekünk fölötté érdekes különösen kézzátéka. Ha Leonardo da Vinci a festészetben tette a legmagasabb művészetté a kezek játékát, akkor a mi Ujházyink a színművészetben ennek igazán mestere. Hangjának természetes hullámzása, egy-egy frappáns fordulata pedig ma már utánzóhatatlan. Boldogok, a kik őt művészete teljességében látják. Rajta kívül különösen Mészáros Gizella érdemelte meg a művész nevezetét. A második felvonásban Ujházyval való jelenete olyan szép volt, mint valami májusi reggel. Mészáros Gizellának Debreczenben kellene maradnia. Jók voltak: Palágyi, Hadrik Anna, meg a kis Szabó Gyula. A közönség bizonyos megilletődéssel bucsuzott Makó Lajostól, ettől a magyar színigazgatótól, Debreczen fiától, a kin betelt a mondás, hogy nem lehet próféta a maga hazájában. Pedig utolsó éve alatt igazán megtett mindent. Annyi új darabot mutatott be, hogy nem tudjuk: mi marad a jövő színigazgatónak. Makó Lajosnak azt kívánjuk: legyen szerencsésebb Szegeden, mint itt volt. **O. G.**

TÁVIRATOK.

Uj tárgyalások a többséggel.

Budapest, május 12. Politikai körökben az a hír, hogy az új homo regius Burián báró közös pénzügyminiszter lesz, aki újra tárgyalni fog a pártokkal, első sorban az ellenzéki többséggel a király megbízása alapján és a feliratnak az uralkodó által elfogadható pontokra nézv nyilatkozni fog. A miniszterelnökséget azonban Burián nem vállalja. Ha Burián megbízásának nem tudna megfelelni, úgy ismét Szögyény-Marich berlini nagykövet lesz a homo regius.

Tisza viszi a feliratot.

Budapest, május 12. Tisza István gróf Bécsbe utazott és magával vitte a képviselőház feliratát, melyet külön kihallgatáson nyújt át holnap a királynak. Az ellenzéki képviselők közül sokan helytelenítették a vezérő-bizottság eljárását, hogy Tiszával küldték fel a feliratot, holott előbb tagadták, hogy Tisza közjogi hivatást tölthetne be és ime most mégis közjogi megbízást adnak neki. A vezérő bizottság tagjai ellenben úgy vélekednek, hogy az eddigi formákhoz rakaszkodnia kell mindaddig, amíg felülről betartják azokat.

Japán győzelem.

Tokió, május 12. Az oroszok 9-én 2 gyalogezreddel, 5 szotnya kozákkal és 1 tüzéruddal megtámadták a japánok Hung-csunál levő állását. Délután 2 órakor 100 méternyire megdöntötték a japán hadállást, de visz-

szaverettek. Az oroszok 60 halottat és 120 sebesültet hagytak hátra a csataterén, a japán veszteség 1 halott, 50 sebesült.

Mit tárgyal a Ház?

Budapest, május 12. A képviselőház holnap a mentelmi bizottság jelentését tárgyalja és megválasztja az öszszeférhetlenségi bizottság 80 tagját.

Nógrádmegye felirata.

Balassagyarmat, május 12. Nógrádmegye mai közgyűlésén elhatározta, hogy önálló feliratot intéz a képviselőházhoz, amelyben az alkotmány sértetlen fentartását és a többségnek a hatalomrajutását követeli.

Rálőtt a hivatalnoktársára.

Miskolcz, május 12. Varga Elemér vasúti hivatalnok revolverlövésével megsebesítette Kertész Károly hivatalnoktársát. A merénylet után önként jelentkezett Horvát rendőrkapitánynál és kijelentette, hogy a feletti boszujában lötte meg hivatalnoktársát, mert az áskálódott ellene és áskálódásaival őt tönkretette.

A csár élete veszélyben.

Péternár, május 12. A csár helenként legalább kétszer elutazik Carskoje Selóból. A rendőrség főnöke kijelentette, hogy nem vállalhat felelősséget a csár életéért. Az özvegy czárné szintén Gacsinába utazik.

Csata előtt.

London, május 12. A mandzsországi harcsterén nagy csatát várnak. Az oroszok a balszárnyon levő csapatokat lassanként koncentrálják.

Meghíusult béketárgyalások.

London, május 12. A Daily Telegraphnak jelentik: A mukdeni csata után megindult a béketárgyalás, de akkor oly hírek jöttek, hogy a balti flotta a legjobb kézben van s Péternárott új remény támadt, hogy Rosdesztvenszky meg fogja váttoztatni a hábrú állását. Ez volt az oka, hogy a béketárgyalások hirtelen megváltoztak.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Shvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1905. május 12.

Készáru csendesebb, határidők engedők.

1905. októberi buza	16.52.—54
májusi buza	18.00.—02
októberi rozs	13.56.—58
1905. májusi rozs	—.—.—
októberi zab	11.64.—66
1905. áprilisi zab	13.70.—72
1905. májusi tengeri	15.24.—26
juliusi	14.52.—54
szeptemberi	—.—.—
1905. augusztusi repce	23.60.—80

A vidéki évtársulati szövetkezetek országos értekezletének idejét az előkészítő bizottság 1905 június hó 4-ére állapította meg. A Budapesten tartandó értekezletre eddig 150 vidéki szövetkezet jelentette be csatlakozását és küldötte be statisztikai adatait, melyek világos képet adnak a vidéki ilyen szövetkezetek állapotáról és arról, hogy mily jelentékeny szerepök van a vidék gazdasági életében. Az országos érte-

kezlet az annyira meghurczolt évtársulati rendszer védelmét czélozza és foglalkozni akar a szövetkezeti törvény javaslatnak főleg azon szakaszaival, melyek az évtársulati rendszert veszélyeztetik. Azonban késégesen elfogadják a javaslat mindazon intézkedéseit, melyek alkalmasak, hogy a szövetkezeti ügyet tisztázzák és a hol visszaélés van a visszaélések kiküszöbölését lehetővé tegyék. — A mozgalom élén a debreczeni kölcsönös segélyző egyesület és a Tiszavidéki Hitelszövetkezetek köteléke áll.

Törvénykezés.

Elitált munkásvezér. Még a debreczeni építő munkások 1904-dik évi sztrájkja alkalmával Gál István ösmert munkásvezér, az egyik munkásgyűlés alkalmával, az iparhatósági biztos eljárását és magatartását gyanúsító szavakkal bírálta. Ma azután nyilvános rágalmazás vétségében mondták ki bűnösnek. bár nem ösmerte be a vádba foglalt cselekményt, csak egyes pontjait, és mivel kijelentése szerint is nem akarta sérteni a hatósági képviselőt, ennek figyelembe vételével 20 korona íő és 100 korona mellékpénzbüntetésre ítélték. Ügyész, mint elitált felebbezett.

Csöndélet a Józsan. Gajdár István felső-józsai lakos Gubics István ugyancsak józsai lakossal 1904. október 30-án, az utczán, összeverekedett. A törvényszék Gajdár Istvánt 1 napi fogházra, 5 korona pénzbüntetésre, Juhász Gábort 3 havi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélté. Az ítélet jogerős.

Május havi esküdtzéki tárgyalások. A folyó évi május havára a következő esküdtzéki tárgyalásokat tüzték ki:

Május hój22-én Hétfőn. 1. Fogva levő: Tóth Juliánna ellen szándékos emberölés büntetvéért. — Május hó 24-én szerdán. 2. Kiss Péter s 2 társa ellen, zsarolás büntetvéért. — Május hó 26-án pénteken. 3. Király Mihály ellen, — halált okozot: súlyos testisértés büntetvéért. — Május hó 29-én hétfőn. 4. id. Tauka József s társa ellen. szándékos emberölés büntetvé. — Május hó 31-én szerdán. 5. Fogvalevő Vas Imre ellen, felmenő ágbeli rokonon elkövetett szándékos emberölés büntetvé.

Nyilttér.

Vegyünk Svájci selymet!

Kérjen mintát tavaszi és nyári-ujdonságainkból:

Nyomatott Habutal, Radium, Taffetas, Caméleon, Rayé, Ombré, Ecossais, Broderie anglaise, Mousseline 120 cmtr. széles, kor. 1.15-től kezdve méterenként ruháknak és blousoknak, fekete, fehér, egyszínű és többszínűek.

Csakis jótállás melletti solid selyemszöveteket árulunk, direkt magánosoknak vám-és viteldij-mentesen a lakásba.

Schweizer & Co. Luzern U. 17. (Svájcz.)

1 Selyemszövet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

Nagylétán a piac közepén egy jó forgalmu

hentes-üzlet

teljes berendezéssel

= eladó. =

Értekezhetni B. Nagy István tulajdonossal Nagylétán.

A legszebb Blousok, Aljak

Leány és női
felöltők

dus választékban feltűnő olcsó
árak mellett kaphatók

Halmágyi Sámuel

utóda
áruházában, DEBRECZEN.

Van szerencsénk a nagyérdemű
közönséget értesíteni, hogy a világhírű

Borszéki borviz

kizárólagos főraktárát Debreczen és
Hajdumegye részére átvettük e vizet a
fogyasztó közönségnek következő árak-
ban adjuk:

2 literes 48 fillér, 1 literes 34
fillér. 1/2 liter 26 fillér. — Üres üve-
gekért visszaadunk 2 literesét 8 fill.,
1 literért 6 fillért, 1/2 literesért 4 fillért.
Viszonteladóknek és vendéglősök-
nek igen előnyös arajánlattal szolgálunk.

Tisztelettel

Lusztig és Bán

fűszerkereskedése

Simonffy-utca 2., Városi bérház.

Uj nőiruha varroda. Feldman Cz. és Társa

rőfős- és rövidáru üzlete

➔ **Simonffy-utca 1 szám.** ←

Értesíti a n. é. közönséget, hogy t. vevői
kényelmére kiváló munkaerőkkel ellátott

nőiruha varrodát

rendezett be, hol női ruhaneműek a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, igen
jutányos árakban, rövid idő alatt készíttetnek.

Tisztelettel

Feldman Cz. és Társa

Simonffy-utca 1. (Városi bérház.)

Nagy Lajos

irodájának általános adásvételt közvetítő osztálya
Csapó-utca 13. szám, az udvarban jobbra,
(a mezőrendőrkapitányság mellett.)

Telefon szám: 335.

Közvetít: Földbirtokok, házak, szől-
ők, mindennemű üzletek, üzleti berende-
zések, üzleti áruk, érték tárgyak, arany-
és ezüst neműek, zálogjegyek, butor- és
ruhaneműek, egyszóval minden bármily
értékű dolgok eladását. — Kényes bb
természetű értéktárgyak eladás végett ná-
lam elhelyezhetők s azok eladásának köz-
vetítése a legnagyobb titoktartás mellett
történik.

Tessék a Csapó-utca 13. sz. ház
falán levő saját hirdetési táblámat olvasni,
az eladó ingatlanok és értéktárgyak azon
állandóan felsorolva vannak.

Hivatalos órák: d. e. 8—12-ig, d. u.
2—7-ig.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés
csillapító és jóízű

KAISER mell-caramelláit.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolják
a biztos hatást köhögés, rekedtség, kathar-
rus és elnyálkásodásnál. Valódi csakis „Há-
rom fenyő” védjeggyel. Csomag 20 és 40
fillér. Raktár Tóth Béla és dr. Rothsneke
W. Emil urak gyógyszeráránban.

275/1905. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V.
137/2. számú végzése folytán közhírré tét-
tetik, miszerint Közgazdasági bank részére
Kozma Lajos és társai Vámos-pécsi és deb-
reczeni lakosoktól 300 korona tőke, ennek
1904. évi szeptember hó 4 napjától számi-
tandó 6% kamatai és eddig összesen 70
korona 48 fillér perkölttség erejéig 1905. évi
február hó 1 és 1905. február 7-én bíróság-
le és felülfoglalt és 1306 koronára becsült
butorok és egyéb ingóságok 1905. évi május
hó 20-án délután 5 órakor kezdetét veendő
és Vámos pécsen, folytatólag Debreczenben
Szappanos utca 17 szám a. megtartandó
nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígerő-
nek azonnali készpénz fizetés mellett, szük-
ség esetén becsáron alul is el fognak adatni.
Debreczen, 1905. évi április hó 25 én
Oláh Géza bírói kiküldött.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

■ Függetlenek ■

■ Ágy- és asztalterítők ■

■ Linoleum ■

óriási raktár!!

Konyári Sóstó fürdő

megnyit április hó 30-án.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csont-
velőlob, összehúzódott ízület stb. mindennemű köszvényes, csuszos bántalmakat,
bármiféle borbajokat továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, külö-
nösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatású.

Fürdő orvos: Dr. Móricz Ernő pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kitűnő
ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt állanak) és a mi fő,
mélyen leszállított árak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a
t. fürdővendégek.

Vasúti állomás: Hosszupályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és táv-
írda állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND

a Konyári Sóstó fürdő kezelője.

A nagyérdemű hölgyközönségnek becses figyelmébe.

Van szerencsém nagybecsű tudomására hozni, hogy a székesfőváros legelsőrangú ruhasző-
vet és selyem áruházának

Szénássy Gyula cégnek

helybeli képviselőjét sikerült megnyernem. Ennek folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű hölgyközönség rend-
kívüli kényelmére főntnevezett cég országszerte híres, mindenkor a legutolsó divatu és e mellett
igen jutányos áru dus választékával a cég összes mintáival — szövet és selymek
— kívánatra azonnal szolgálhatok és így becses megrendelése esetén a kiválasztandó áru már 48 órán belül
birtokába juthat.

Megjegyezni óhajtom, hogy a szövetek és selyemáruk árai nemesak hogy ugyanazok, mint a hogy azokat Szénássy
Gyula cég Budapesten árusítja, hanem a megrendelt áru minden költség és portómen-
tesen házhoz lesz szállítva.

Megtszélő felszólítására az összes szükséges mintákat megtekintés végett a legnagyobb készséggel becses rendelkezésére
bocsájtom s vagyok b. megrendelésének örömmel elébe nézve s mindenkor a legpontosabb kiszolgálásról előre is biztosítva, teljes tisztelettel

ROTT L. divatterme

Piaoz-utca 32. sz., Szedlák- és Vámos-ház.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vasstag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — **Vidéki tudakozódásnak tessék válaszbélyeget csatolni.**

Legszebb fiu- és leány ruhák a Párizsi Divat Áruházban kaphatók.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögéskor a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai cukrászda, Jóska és Jóna drogueriájában.

Kökert Gusztávné vizsgázott masseuse. Elvállal prvosi rendelésre hidegvizledörzsöléseket és masszozást Darabos-utca 58.

Új részletüzlet Csapó-u. 22. megnyitott és ajánl vaszon, kanavász, kész férfi ruha, szövet és mosó árukat stb. nagy választékban a legolcsóbb árak mellett.

Divatos női- és leány kalapok 3 koronától feljebb kaphatók a Párizsi Divat Áruházban.

Vasesztergályozást, vasgyalulást, gépjavitást a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák-Ferenccs-utca 22.

Biharmegyében Robogány községben 750 holdas birtok egy tagban vagy holdanként eladó. Bővebb felvilágosítást ugyanott ad Mandel Dezső.

Budapesten nagy jövőjű üzleti vállalatához ötezer koronával társat keresek. Becsületes, sz. lid vállalat mely buzgó munkával nagy jövedelmet biztosít. Czim a kiadóban.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

1 kg törm. csokoládé 90 kr. Egy doboz Linoleum 65 kr. Valódi kisüsti baraczk 1 liter 1 frt 20 kr. Jégbehűtött aludt tej állandóan kapható Merkli Ferenccs-nél Fűvészkert-u. 14. Telefon 374.

Remek nyaralóhely. Parkirozott erdő mellett 1600 négyszögöl termő szőlővel, Boeszkai kerti állomástól 2 percnyire. Debreczentől naponta ötször vasut. Előnyös feltételekkel eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Helyi képes levelezőlapok legújabb főlvételek 100 db 90 kr. Harmati Pál antiquariumában Fűvészkert-u. 14. Telefon 374. Írószerek nagy választékban.

Fajtiszta Fox-Terrier ebek (Sima szőrűek) patkány és róka irtásra kitűnők. Kaphatók és előjegyzéseket elfogad „Hortobágy” kennel Debreczen, II. j. Homokkert 180 sz.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csakis Keszler A. nál kaphatók Debreczen, Piac- és Simonffy-utca sarok.

Ugyes gomb'yuk és fehérnemű varró lányok felvétetnek. Czim a kiadóhivatalban.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csakis Kurián Gvuiá órás és ékszerésznél Debreczen, Piac-utca 42.

Boldogfalva kert I. járás. 43. szám alatt egy nyilas szőlő jutányos áron eladó. Értekezni ugyanott a tulajdonossal.

Ugyes tanuló, jó családból való, főlvétetik Krausz Gyula kézimunka és rövidáru áruüzletében, Kossuth-u. 15.

Egy jó karban lévő jég szekrény pult fűszernek vagy pálinka mérésnek alkalmas olcsón eladó. Kossuth-utca 55. sz.

A Cseléd Ujság Budapesten jelenik meg női és férfi cselédek érdeklő változatos tartalommal, minden vasárnap. Az összes helyváltozások, megüresedett szolgálati állásokat tartalmazza. Előfizetési ára 3 hónapra egy korona. Előfizetések a Cseléd Ujság kiadóhivatala Budapest, Dohány u. 28. intézendők.

Juttatónalat, Raffia hancsot, kékkövet, ketszerfőzött firneisz 1 kg. 36 kr. friss teavaj 1 kg. 1.20 kr. kapható Glück Izidor fűszerüzletében Péterfia-u. Bába képezde épület.

Megérkeztek

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapju és borduros Delainek
50 krtól feljebb.

Blouse selymek

Divatos ruhadiszek

Csipkék, szallagok és bélésárak
Szabó Lajos fiai cégénél
DEBRECZEN, Rózsater.

Szabadalmazott önműködő

permetező-készülékek

„Syphonia“

szőlőtelepek

és komlóültetvények befecskenkezéséhez

a gyümölcsfákat károsító rovarok

a szegecs és tormáncs kiirtására,

valamint a levélbetegségek elleni védekezésre stb.

10 vagy 15 liter töltésű

Önműködő, hordozható permetezők

rézüsttel is,

petroleum-vegyítő-készülékkel, vagy anélkül; kocsira szerelt, önműködő permetezők gyártatnak és szállítatnak különlegesség gyanánt

MAYFARTH PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesítő-gépek különlegességi gyárai által

BÉCS, II. Taborstrasse 71. sz.

Kimerítő árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszonteladók kerestetnek.

Világszerte híres Borszéki gyógy-borviz.

A ki súlyt helyez arra, hogy egészséges maradjon, az igyék borszéki gyógy-borvizet. Ez a víz nagy szénsavtartalmánál fogva kedvezően befolyásolja az élvágyat és emésztést. Mint borviz, hűsítő és üdítő ital a legelső minden vizek között.

A borszéki vizek az egész continensen és a legmagasabb körökben is el vannak terjedve, melyről számtalan elismerés áll rendelkezésre, többi között 6 csász. és kir. Felsőge udvari gyógyszerháza is így nyilatkozik: „Vizek egy ritka jó vegyi összetételű természeti termék és az organizmusra a legkitűnőbb hygienicus hatással bír. Igen fogunk azon iparkodni, hogy vizeknek minél nagyobb elterjedést szerezünk.”

BORSZÉK GYÓGYFÜRDŐ.

A ki súlyt helyez arra, hogy egészsége, ifjai frissesége megmaradjon, visszatérjen, az jöjjön Borssékre, az egészségnek, az újjászületésnek a forrásaihoz.

Gyógyító tényezők Borszéken: Magas fekvés (900 méter magasan fekszik, fenyő-öserdőben.) Tiszta, portól mentes levegő. Szénsavban gazdag vasas ivóforrások. Szénsavval telített hideg lobogó-fürdők. Kitűnő vasas lápfürdők. Melegített szénsavas kádfürdők. Hideg vízzel gyógyító intézet. Masszázs. Villamozás. Tej- és savókúra. Terainkúra.

Prospektusokkal, főlvilágosításokkal kívánatról szívesen szolgál a fürdőigazgatóság Borszék (Csikmegeye.)

A Borszéki gyógy-borviz kizárólagos főraktárosai Debreczen és Hajdumegyére:

Lusztig és Bán urak Debreczen, Simonfy-u. 2. sz.

A honnan vizünk következő árakban lesz árusítva: 1 palack 2 Lit. borviz 48 fil., 1'4 Lit. 38 fil., 1 Lit. 34 fil. és 1/2 Lit. á. 26 fillér. Az üres üvegek: 2 literes 8 fil., 1'4 lit. 6 fil., 1 lit. 6 fil. és 1/2 literes á. 4 fil. lesz visszavéve.